

UPM-Kymmene Abp
Sirpa Korhonen
Södra esplanaden 2
00101 HELSINGFORS

Viite/Referens Mikonkeidas vindkraftspark

Kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning av Mikonkeidas vindkraftspark

1. Uppgifter om projektet och förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

1.1. Uppgifter om projektet

Projektets namn:	Mikonkeidas vindkraftspark
Den projektansvarige:	UPM-Kymmene Abp, Södra esplanaden 2, 00101 Helsingfors
Den projektansvariges MKB-konsult:	FCG Design och planering Ab, Osmovägen 34, 00601 Helsingfors
Kontaktmyndighet:	Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, Torggatan 40, 67101 Karleby
Bedömningsprogrammet har anlänt:	29.5.2013

1.2. Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (MKB)

Syftet med MKB-förfarandet är att främja identifiering, bedömning och iakttagande av projektets betydande miljökonsekvenser i planeringen och beslutsfattandet samt att samtidigt öka medborgarnas tillgång till information och möjligheter att delta. I MKB-förfarandet fattas inga beslut om projektet, utan målet är att producera mångsidig information till grund för beslutsfattandet.

Vindkraftsbyggande fordrar ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning alltid när projektet omfattar minst 10 vindkraftverk eller den totala effekten av vindkraftverken är minst 30 MW (statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning 713/2006).

I det första av bedömningsförfarandets två skeden behandlas miljökonsekvensbedömningsprogrammet, som är den projektansvariges plan om vilka alternativ det finns för projektet, vilka miljökonsekvenser som ska utredas och med vilka metoder samt hur bedömningsförfarandet kommer att ordnas. På basis av utlåtandena och åsikterna som framförs om bedömningsprogrammet ger kontaktmyndigheten ett eget utlåtande om programmet.

På basis av utlåtandena och åsikterna som framförs om bedömningsprogrammet utarbetas en miljökonsekvensbeskrivning, som ger information om projektet och projektalternativen samt en enhetlig uppskattning av deras miljökonsekvenser. Utgående från utlåtandena och åsikterna som ges om beskrivningen sammanställer kontaktmyndigheten ett eget utlåtande, i vilket det granskas hur kraven som ställs på innehållet i en bedömningsbeskrivning enligt MKB-förordningen har fullföljts. MKB-förfarandet avslutas i och med detta.

Bedömningsbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om beskrivningen bifogas till eventuella tillståndsansökningar eller andra ansökningar som fordras för att projektet ska kunna genomföras. I beslut om projektet måste det framgå på vilket sätt bedömningsbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om den har beaktats.

1.3. Projektets syfte, läge och uppgifter om projektet

Projektets syfte och läge

Bakgrunden till projektet är de internationella klimatpolitiska målen och nationella energipolitiska målen om förnyelsebara energiformer bl.a. ökning av vindkraften. Mikonkeidas vindkraftspark anses stöda dessa mål, eftersom de planerade vindkraftverkens totala effekt kommer att bli ca 70–120 MW och vindkraftsparkens uppskattade nettoelproduktion per år således blir högst ca 240 GWh.

Om vindkraftsparken byggs påverkar den enligt bedömningsprogrammet sysselsättningen och företagsverksamheten inom verkningsområdet på många sätt. Till följd av den ökade sysselsättningen och företagsverksamheten bidrar vindkraftsparken även till ökade intäkter för kommunerna genom kommunal-, fastighets- och samfundsskatter. I driftskedet erbjuder vindkraftsparken arbete direkt inom service och underhåll samt plogning av vägar och indirekt inom bl.a. inkvarterings-, restaurang- och transporttjänster och inom detaljhandeln. Nedläggningen av vindkraftsparken sysselsätter samma yrkesgrupper som byggandet.

Vindkraftsparken kommer att förläggas till Kristinestads södra del ca 25 km från centrum och delvis i Storå kommuns område på ca 15 km:s avstånd från kommuncentrum. Avståndet till Botenhavets kust skulle bli ca 13 kilometer. Projektområdets areal är ca 2000 ha. Markområdena ägs av projektansvarige UPM-Kymmene Abp (fastigheterna 287-417-12-0 och 151-406-14-0) och privata markägare, som UPM-Kymmene har gjort föravtal med. Vindkraftverkens byggplatser och uppsamlingsområdena har planerats till den projektansvariges markområden.

Uppgifter om projektet

I området byggs enligt planerna sammanlagt högst 30 vindkraftverk. Mikonkeidas vindkraftspark kommer att bestå av högst 30 vindkraftverk inklusive fundament, bygg- och servicevägar mellan vindkraftverken, mellanspänningskablar mellan vindkraftverken (20 kV jordkabel), parktransformatorstationer, mellanspänningskablar som ansluts till regionnätet (20 kV jordkabel) samt 110 kV luftledningar och elstationer för anslutning till riksnätet.

Ett vindkraftverk består av ett torn som monteras på ett fundament, en trebladig rotor och ett maskinhus. De planerade vindkraftverken är vindkraftverk med rörformade torn och en enhets-effekt på 2,4–4,0 MW. Navhöjden på det rörformade ståltornet eller hybridtornet i stål och betong är cirka 120–140 m och rotorbladens diameter cirka

120 m (ett rotorblad är cirka 60 m). Då når rotorbladets spets på det rörformade tornet till högst 200 meters höjd (totalhöjd). I byggnadsplaneringsskedet väljs det lämpligaste och kostnadseffektivaste fundamentalternativet beroende på markunderlaget.

För byggandet behövs ca 3000 m² för fundament och servicevägar per kraftverk och områden för servicevägarna som förenar kraftverken, servicebyggnader och elstationen som ska byggas i området. Trafiken till vindkraftsparken skulle huvudsakligen gå längs befintliga vägar som vid behov förbättras. Nya vägar behövs främst inom vindkraftsparken och även där skulle man i mån av möjlighet utnyttja befintliga vägbottnar.

De jordkablar som behövs för elöverföringen inom vindkraftsparken kommer i regel att placeras i kabeldiken som grävs i anslutning till servicevägarna. Kraftledningen på 110 kV, som utgörs av en luftledning, kräver ett cirka 26–30 m brett trädritt område. Elöverföringsalternativen och sträckningarna för kraftledningsförbindelserna kommer att preciseras när planeringen av vindkraftsparken och miljökonsekvensbedömningen framskrider. Sträckningarna för elöverföringen som ska tas med i den slutliga planeringen bekräftas innan miljökonsekvensbeskrivningen blir klar i slutet av 2013. En noggrannare plan enligt elmarknadslagen för byggande av kraftledningen utarbetas när den projektansvarige har beslutat om byggande av vindkraftsparken. Arbetet med att bygga vindkraftsparken beräknas pågå i 2–3 år.

1.4. Alternativ som granskas i miljökonsekvensbedömningen

Vindkraftsparken

I denna miljökonsekvensbedömning granskas två egentliga genomförandealternativ, som skiljer sig från varandra i fråga om storleken på de kraftverk som ska byggas. Dessutom granskas ett så kallat nollalternativ, som innebär att projektet inte genomförs. Följande alternativ för vindkraftsparken ska bedömas i MKB-förfarandet:

Alternativ 1: Lägre vindkraftverk

30 vindkraftverk byggs i Mikonkeidas projektområde. Kraftverken har en navhöjd på cirka 120 m och en enhetseffekt på 2,4–4,0 MW.

Alternativ 2: Högre vindkraftverk

30 vindkraftverk byggs i Mikonkeidas projektområde. Kraftverken har en navhöjd på cirka 140 m och en enhetseffekt på 2,4–4,0 MW. Kraftverksområdena är samma som i alternativ 1.

Alternativ 0: Projektet förverkligas inte

Inga nya vindkraftverk byggs, motsvarande energimängd produceras på annat sätt.

Elöverföringen utanför vindkraftsparken

Anslutning av projektet till det riksomfattande elnätet:

Alternativ A: I alternativ A byggs en 400/110 kV elstation på området Arkkukallio i projektområdets norra del. Elstationen används för att koppla kraftledningen på 110 kV till Fingrid Oyj:s framtida 400 kV kraftledning mellan Kristinestad och Ulvsby. I alternativ Alt A behövs ett cirka 5–10 ha stort område för elstationen i Arkkukallio. Stationen består av två transformatorer, ställverk som behövs för både 110 kV och 400 kV ledningar samt en byggnad som skydd för nödvändig apparatur. Byggnadens yta är cirka 100–150 m².

Alternativ B: I alternativ Alt B byggs ingen 400/110 kV elstation på området Arkkukallio (m.a.o. ansluts inte vindkraftsparkens kraftledning på 110 kV till stamnätet vid en elstation i Arkkukallio), utan där byggs istället en annan 20/110 kV elstation, varifrån 110 kV kraftledningen fortsätter längs den framtida luftledningen på 400 kV till den 110/400 kV elstation ("Kristinestad") som byggs norr om Kristinestads centrum. I alternativ Alt B behövs således en ny 110 kV luftledning om cirka 44 km från projektområdets södra del till Kristinestads elstation. I elöverföringsalternativet Alt B byggs en ny 110 kV luftledning till Fingrid Oyj:s elstation i Kristinestad. Mellanspänningsnivån är den samma som vid anslutning till kraftledningen på 400 kV i Arkkukallio. Elstationen på 400/110 kV skulle ersättas med en 1x25MVA elstation med två 110 kV ställverk.

Elöverföringsalternativen preciseras när MKB-förfarandet framskrider.

Stolparna kommer att vara stagade portalstolpar, antingen av trä eller av stål. Stolparna är cirka 18–23 m höga. På enskilda ställen används eventuellt fristående stolpar i fackverkskonstruktion. Stolparna placeras med cirka 200–250 meters mellanrum. Om en 110 kV luftledning byggs på ett nytt markområde krävs en cirka 26–30 m bred trädfri ledningsgata. Dessutom kommer en tio meter bred kantzon på båda sidor om ledningsgatan. Dessutom behövs kantzoner med en bredd på tio meter på vardera sidan om ledningen. På denna zon begränsas trädens tillväxt, för att förhindra att de faller ned på ledningen. Hela ledningsområdet är alltså 46 m brett. Den projektansvarige löser in en begränsad nyttjanderätt för ledningsområdet.

1.5. Planer, tillstånd och beslut som behövs för projektet

I bedömningsprogrammet beskrivs markanvändningsrättigheter och -avtal, planläggning och bygglov, tillstånd för undersökning av kraftledningsområdet, inlösningstillstånd för kraftledningsområdet, tillstånd enligt elmarknadslagen, tillstånd för anslutning till landsväg, specialtransporttillstånd, flyghindertillstånd och övriga tillstånd som eventuellt behövs såsom miljötillstånd, tillstånd enligt vattenlagen, undantag enligt naturvårdslagen, tillstånd att placera kablar och ledningar på allmänt vägområde och undantagslov från lagen om fornminnen.

Nedan behandlas några med avsikt på MKB-förfarandet viktiga planer, tillstånd och beslut i anslutning till genomföring av projektet.

Landskapsplaner

Projektområdet på Mikonkeidas ligger i torvproduktionszon 3 (tt3) som har anvisats i Södra Österbottens landskapsplan. Reservationen styr områdets torvproduktion och påverkar inte byggandet av vindkraftverk eller vindkraftsproduktion i området. I Österbottens landskapsplan ligger ett bergtäktsområde i projektområdet och på den västra sidan av projektområdets norra delar en beteckning för rekreatjonsområde och turistattraktion. I Österbotten uppgörs just nu en etappplansplan som gäller förnybara energiformer och deras placering och i Södra Österbotten etappplansplan 2 som gäller vindkraft. I de södra och mellersta delarna ligger projektområdet nästan helt och hållet innanför området som i Österbottens planförslag anvisats för vindkraftsproduktion. Projektområdets norra del har i Södra Österbottens utkast till karta inte anvisats som ett lämpligt område för vindkraftsproduktion.

Situationen i fråga om landskapsplanerna bör vid behov uppdateras i bedömningsbeskrivningen. I bedömningsbeskrivningen framförs en bedömning om projektets eventuella konsekvenser för rekreationsobjektet och turistattraktionen på den västra sidan av projektområdet.

Övrig planläggning och bygglov

Enligt bedömningsprogrammet genomförs MKB- och planprocesserna i vindkraftsprojektet på Mikonkeidas samtidigt: delgeneralplanen för området utarbetas enligt 77 a § i MBL, vilket betyder att generalplanen kan användas som grund för beviljande av bygglov. I samband med delgeneralplanen avgörs markanvändningen i vindkraftsparken och vindkraftverkens placering. När planprocessen har avslutats kan man ansöka om bygglov för att bygga vindkraftsparken.

Planläggningssituationen bör uppdateras i bedömningsbeskrivningen. I bedömningsbeskrivningen bör även ges en bedömning om hur projektet eventuellt skulle påverka genomföringen av stranddelgeneralplanerna för Lilla Sandjärv och Stora Sandjärv och områdets fritidsbostäder.

Övriga tillstånd och beslut

Byggnad av vindkraftverken och transformatorstationerna fordrar bygglov enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999). Områdets innehavare ansöker om bygglovet. Förutsättningen för att tillstånd ska beviljas är att MKB-förfarandet har avslutats.

Byggnad av höga objekt, såsom vindkraftverk, fordrar flyghindertillstånd enligt 165 § i luftfartslagen (1194/2009). Tillståndet söks av Trafiksäkerhetsverket TraFi. Även försvarsmaktens utlåtande är nödvändigt, vilket har framförts i utlåtandet.

Miljö tillstånd enligt 28 § i miljöskyddslagen (86/2000) behövs om vindkraftverken medför sådant oskäligt besvär för grannarna som avses i lagen om vissa grannelagsförhållanden. Vid miljö tillståndsprövningen beaktas bl.a. bullret som kraftverken orsakar samt ljus- och skugggrörelsen som de snurrande rotorbladen ger upphov till. Till en eventuell tillståndsansökan bifogas bedömningsbeskrivningen och kontaktkmyndighetens utlåtande om bedömningsbeskrivningen.

Enligt 18 § i elmarknadslagen (386/1995) ska tillstånd för byggande av en elledning för en nominell spänning på minst 110 kilovolt begäras hos elmarknadsmyndigheten, dvs. energimarknadsverket. För terrängundersökningarna behövs tillstånd för undersökning av området enligt 84 § i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977) av Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland. För byggande av kraftledningar ansöks inlösningsstillstånd enligt 5 § i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter av statsrådet. Om inlösningsstillstånd söks för byggande av kraftöverföringsledning och om det är frågan om inlösen som är mindre viktigt för allmän eller enskild fördel, avgörs ansökan om inlösningsstillstånd av den behöriga lantmäteribyrån. Koppling av vindkraftverken till elnätet fordrar anslutningsavtal.

Genomföring av projektet förutsätter också avtal med markägarna eller myndigheten som förvaltar området.

Behovet av undantagslov enligt naturvårdslagen kan komma ifråga i vindkraftsprojekt, men planerna bör utarbetas så att det inte behövs. Tillstånd enligt vattenlagen behövs om t.ex. kablar grävs under vattendrag.

1.6 Bedömningsförfarandets anknytning till förfaranden enligt andra lagar

MKB- och planprocesserna genomförs samtidigt. MKB-förfarandet och planläggningen förenas så att utredningsarbetet i anslutning till dem kan förenas. I utredningarna som görs för miljökonsekvensbedömningen beaktas behoven av utredningar i delgeneralplaneringen, varvid delgeneralplanen kan utarbetas utgående från MKB-förfarandets utredningsmaterial. MKB- och planprocesserna genomförs stegvis så att planläggningens centrala skeden tidsmässigt avslutas lite efter varje rapporteringsskede i MKB-förfarandet, varvid man i planläggningen kan beakta viktiga aspekter som framkommit i MKB-förfarandet. Informationsmöten i anslutning till MKB- och planprocesserna förenas så att man vid evenemangen får information om projektet, MKB-förfarandet och planläggningens avancemang och om hur utredningarna som gjorts i samband med MKB-förfarandet beaktas i projektplaneringen och planläggningen.

2. Kungörelse av bedömningsprogrammet och hörande

Bedömningsprogrammet och kungörelsen har varit officiellt framlagda till påseende 10.6–8.8.2013 under tjänstetid på den officiella anslagstavlan i Kristinestads stad och Storå kommun och i Kristinestads stadsbibliotek och Storå kommuns bibliotek under samma tid. Kungörelsen har publicerats 7.6.2013 i Suupohjan Sanomat och 8.6.2013 i Sydösterbottens Tidning. Kungörelsen och bedömningsprogrammet har också publicerats på Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbottens webbplats.

För allmänheten ordnades ett informations- och diskussionsmöte om projektets bedömningsprogram 18.6.2013 i ungdomsföreningshuset i Uttermossa. Under evenemanget var det möjligt att stifta bekantskap med projektets planering, MKB-materialet och att diskutera med den projektansvarige och projektplanerarna. Enligt konsulten deltog ungefär 20 personer i evenemanget.

För att främja deltagandet och effektivera informationsutbytet har en uppföljningsgrupp tillsatts, vilken består av representanter för den projektansvarige, myndigheterna och intressegrupperna. Avsikten är att gruppen ska stöda arbetet med miljökonsekvensbedömningen och planläggningen. Till uppföljningsgruppen kallades utöver myndigheterna sådana aktörer, vars förhållanden och fördel såsom boende, arbete, vistelse, fritid eller andra fördelar kan påverkas. I Uppföljningsgruppen fattas inga beslut om projektet, men MKB-konsulten beakta åsikterna som framförs i uppföljningsgruppen när bedömningsprogrammet och –beskrivningen utarbetas. Uppföljningsgruppen sammanträdde första gången 17.4.2013 för att behandla bedömningsprogrammet. Under sammanträdet behandlades bl.a. projektets bakgrund och mål, MKB- och planförfarandet samt utkastet till MKB-program.

Dessutom ordnade UPM-Kymmen Abp ett av MKB-förfarandet oberoende evenemang i Uttermossa UF 2.4.2013. Information om evenemanget publicerades i lokaltidningarna och det var öppet för alla. Under evenemanget hade deltagarna möjlighet att diskutera med projektets MKB-konsulter och plankonsulter samt UPM:s representanter.

Utlåtande om bedömningsprogrammet har begärts av följande: Österbottens förbund, Etelä-Pohjanmaan liitto, Satakuntaliitto, Österbottens museum, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo, Finlands skogscentral Kusten, Suomen metsäkeskus/Etelä- ja Keski-Pohjanmaa/Julkiset palvelut, Fingrid Abp, Luffartsverket Finavia, Fortum Oyj Sähkönsiirto, EPV Alueverkko Oy, Kristinestad, Storå kommun, Västkustens miljöenhet, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Fin-

land/Social- och hälsovård, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland/Ansvarsområdet för miljötillstånd, Världsnaturfonden i Finland (WWF) Finlands havsörnsarbetsgrupp, Forststyrelsen/Österbottens Naturtjänster, Skogsvårdsföreningen Österbotten r.f., Metsänhoitoyhdistys Isojoki-Karijoki, Österbottens svenska producentförbund r.f., MTK Etelä-Pohjanmaa, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan Piiri ry, Natur och miljö r.f., Sydbottens Natur och Miljö/Sonja Grönholm, Österbottens viltvårdsdistrikt, Lappfjärdsnejdens viltvårdsförening/Jarl Bergkulla, Isojoen-Karijoen riistanhoitoyhdistys/Jukka-Tapio Laine, Huvudstaben, Suupohjan Lintutieteellinen Yhdistys ry/Kentta Jussi, Svenska Österbottens jaktvårdsdistrikt, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet, Kommunikationsverket, Uttermossa UF/Johan Aittamäki, Kärjenkosken kyläseura ry/Tapani Pitkäkoski, Uttermossa Jaktförening/Roy Aittamäki, Vesijärven metsästysseura/Jarmo Huhtala, Vesijärven kyläyhdistys/Hannu Hautaviita och ELY-centralen i Österbotten/Fiskerihushållning. Dessutom begärdes kommentarer om bedömningsprogrammet av ELY-centralen i Södra Österbottens ansvarsområde för trafik och infrastruktur, enheten för områdesanvändning och vattentjänster, enheten för naturmiljön, enheten för vattenresurser och miljöskyddsmyndigheten.

3. Sammandrag av utlåtanden och åsikter

Sammanlagt 16 utlåtanden och 7 åsikter har lämnats in om bedömningsprogrammet.

I utlåtandena ansågs att bedömningsprogrammet är allmänt behörigt och tillräckligt, även om vissa kompletteringar/korrigeringar föreslås i utredningarna och bedömningsprogrammet. I utlåtandena fästs också uppmärksamhet på vissa viktiga aspekter och att de beaktas i bedömningsbeskrivningen. I utlåtandena framträder de gemensamma konsekvenserna tillsammans med vindkraftsparkerna i näromgivningen, fågelutredningarna. I åsikterna framträder dessutom beaktande av turistattraktionen som finns i planeringsområdet och närområdena runtomkring.

Utlåtandena och åsikterna framförs i förkortad form i bilaga 1 och deras viktigaste innehåll har beaktats i kontaktmyndighetens utlåtande.

4. Kontaktmyndighetens utlåtande

Projektbeskrivning

I projektbeskrivningen bör man berätta om behovet av eventuella dikningar för dräneringen och planerna i anslutning till detta. Även behovet av att bygga och förbättra vägarna skulle ha kunnat beskrivas noggrannare för att man i konsekvensbedömningen bättre skall kunna beakta bl.a. arbetets eventuella konsekvenser för hydrologin och vattenföringarna i vattendragen.

Det ursprungliga projektområdet och dess storlek samt kraftverksplatserna förblev oklara, trots att en del av utredningen har gjorts i det aktuella projektområdet och information om saken skulle vara nödvändig med anledning av detta. Projektbeskrivningen skulle kunna preciseras till denna del.

På grund av eventuella tilläggsutredningar och fältarbeten kan man bli tvungen att justera tidtabellen.

Allmän beskrivning av miljöns nuvarande tillstånd

Efter den korta allmänna beskrivningen av området i stycket som gäller projektområdets nuvarande tillstånd behandlas markanvändning och näringsverksamhet, rekreativ användning, bebyggelse och befolkning, de riksomfattande målen för områdesanvändningen, planläggning, landskapets och kulturmiljöns allmänna drag, värdefulla landskapsområden av riksintresse, bebyggda kulturmiljöer av riksintresse, värdefulla landskapsområden och bebyggda kulturmiljöer av landskaps- och regionintresse, bebyggda kulturmiljöer betydande på landskapsnivå, fornminnen, mark- och berggrund samt topografi, klimat, yt- och grundvatten, växtlighet, fågelbestånd, övrig fauna, Naturaområden, FINIBA- och skyddsområden samt andra betydande naturobjekt, hotat och värdefullt artbestånd samt trafik.

I beskrivningen av miljöns nuvarande tillstånd kunde man parallellt med beskrivningen av vindkraftsområdet ha beskrivit kraftledningsrutterna, trots att MKB-tröskeln (220 kV, mer än 15 km) för kraftledningarna inte överskrids. Elöverföringen inklusive kraftledningarna är dock en del av projekthelheten. Det har framförts alternativa sträckningar för ledningarna i bedömningsprogrammet och för att man ska få en helhetsbild av projektet fordras även att elöverföringen inklusive kraftledningarna beaktas i bedömningsprogrammet. Bedömningsprogrammet bör kompletteras till denna del.

I den allmänna beskrivningen nämns inte de sura sulfatjordarna i samband med naturförhållandena. De sura sulfatjordarna bör införas i programmet och beaktas i bedömningsbeskrivningen, eftersom projektområdet ligger under Litorinahavets gräns. Om det säkerställs att projektområdet ligger på sura sulfatjordar, bör bedömningsprogrammet kompletteras med uppgifter om hur de sura sulfatjordarna beaktas i bedömningen.

I bedömningsprogrammets bild 8.18 framförs att Siironjoki som klyver projektområdets norra delar är ett vattendrag som hör till forsskyddsprogrammet. Siironjoki är en bifåra till Lappfjärds å och den hör också till vattendragen i Project Aqua. I miljöministeriets arbetsgruppsbetänkande (VM 63/1992) föreslås att ån ska bli ett särskilt skyddskrävande vattendrag. I bedömningsprogrammets textdelar nämns inget om Siironjoki, miljökonsekvensbedömningen i fråga om ån eller hur forsskyddsprogrammet eller målen i Project Aqua-programmet beaktas i fråga om objektet när projektet planeras. För att hindra att vattendragets tillstånd försämras och målen i programmet riskeras torde åtminstone de tre vindkraftverken som planerats direkt utmed ån inte kunna byggas. Dessa kraftverk bör tas bort ur bedömningsprogrammet.

METSO-objekt som eventuellt finns i projektområdet eller i dess närhet har inte beaktats i den allmänna beskrivningen eller överhuvudtaget i bedömningsprogrammet. METSO är miljöministeriets och jord- och skogsbruksministeriets gemensamma projekt som grundar sig på statsrådets principbeslut.

I bedömningsprogrammet nämns i fråga om fågelbeståndet att det berikas av ett fåtal öppna myrområden där beaktansvärda myrmarksfåglar fåtaligt häckar. I synnerhet i fråga om Stormossen bör man i framtiden fästa uppmärksamhet på myrområdets fågelbestånd och dess värde samt bedöma projektets eventuella konsekvenser för beståndet.

Behandling av alternativen

Utöver nollalternativet granskas två alternativ i fråga om vindkraftverken. Alternativen avviker från varandra när det gäller kraftverkens navhöjd. Med tanke på miljön ger alternativens skillnad endast i fråga om höjd, och inte t.ex. antalet kraftverk eller deras placering, intrycket av att antalet kraftverk maximeras utan att tydligare bedöma alternativens skillnader med tanke på miljön. Å andra sidan uppfylls identifieringen av betydande miljökonsekvenser sannolikt också genom att jämföra de framförda alternativen, även om man bör fästa särskild uppmärksamhet på att beakta resultaten i beskrivningsskedet och den fortsatta planeringen av projektet och vara beredd på ändringar på basis av resultaten även vad gäller antalet kraftverk.

För att säkerställa syftet med MKB-förfarandet är det på basis av uppgifterna i programmet och utlåtandena och åsikterna om bedömningsprogrammet skäl att i bedömningsbeskrivningen också granska alternativet att de åtta nordligaste vindkraftverken och sex kraftverk närmast Stormossen inte byggs och till denna del komplettera bedömningsprogrammet. Grunderna för ett tredje alternativ är bl.a. landskapsplanerna, i vilka projektområdet huvudsakligen ligger i områden som anvisats för vindkraft i planförslagen som gäller förnyelsebara energiformer, men projektområdets norra del och de åtta kraftverk som placeras där ligger utanför planförslaget. I de norra delarna av projektområdet ligger också Siironjoki som hör till forsskyddsprogrammet Project Aqua samt kulturlandskapet Kärjenkoski-Kankaanpäänkulma bredvid projektområdet. På basis av kapitel 8.3.4 i bedömningsprogrammet kommer bebyggelsen närmast de planerade vindkraftverken och fritidsbebyggelsen i projektområdet och i dess näromgivning att ligga alldeles nära de aktuella nordligaste kraftverken. I Österbottens landskapsplan finns dessutom ett företag som betecknats som ett turist- och fritidsobjekt på den västra sidan av norra delen av det planerade projektområdet. Enligt planeringsbestämmelsen är området avsett för rekreation och turism och vid planering av området bör i synnerhet kultur-, landskaps- och miljövärdena beaktas. På basis av responsen skall det också finnas METSO-objekt i området såsom även rekreationsanvändning. I utredningarna bör man även fästa särskild uppmärksamhet på att utreda den nordligaste delen av projektområdet i fråga om konsekvenser såväl för människan som för miljön. I bedömningsplanen bör man framföra om det planerade projektet kan ha praktiska konsekvenser för verkställande av planbeteckningen och planeringsbestämmelsen för rekreations- och turistobjektet, trots att beteckningen inte ligger innanför det planerade projektområdet. Strykning av kraftverken närmast Stormossen i det tredje bedömningsalternativet hör samman med eventuell införlivning av området i det kompletterande programmet för myrskyddet. Därför bör man i bedömningen av alla tre alternativ (1, 2 och det nya alternativet som framförs här) fästa särskild uppmärksamhet på projektets eventuella konsekvenser för områdets hydrologi och därvia myrtyperna och växtligheten samt dessutom fågelbeståndet.

I fråga om alternativen 1 och 2 bör man i bedömningsbeskrivningen beakta ett tillräckligt avstånd till bebyggelsen och fritidsbebyggelsen. Skillnaderna/avvikande åsikter mellan bedömningsprogrammet och responsen bör kontrolleras och särskilt omsorgsfullt beaktas Västkustens miljöenhets utlåtande i detta sammanhang vad gäller buller och konsekvenserna av ljus och skugga.

För elöverföringen framförs två alternativ. I bedömningsprogrammet för Korvenneva vindkraftspark i Merikarvia nämns dock ett elöverföringsalternativ (VEB), i vilket vindkraftsparken ansluts från den nya 110/20 kV:s elstationen som byggs i projektområdet med en nya 110 kV:s kraftledningen till elstationen i Mikonkeidas vindkraftspark som ligger i nordost. I bedömningsprogrammet bör det kontrolleras att elöverföringsalternativen täcker detta alternativ och att al-

ternativen i bedömningsprogrammen således är verkliga, aktuella och möjliga. Ärendet bör framföras i bedömningsbeskrivningen för att undvika missuppfattningar och vid behov bör bedömningsprogrammet kompletteras till denna del.

Konsekvenser och utredning av dem

Konsekvenser för den icke levande miljön

- ljudlandskapet, ljusförhållandena, luftkvalitet och klimat samt jordmånen och yt- och grundvattnen

Resultaten av ljudmodellerna och skuggbildningen, vilka framförs med WindPRO-programmet, bör presenteras tydligt i MKB-beskrivningen. Modellerna bör göras tillräckligt övergripande så att de beskriver olika situationer när eventuella skadliga situationer uppkommer. Miljöministeriets anvisning 4/2012 om planeringen av vindkraftsprojekt bör beaktas i bedömningen av både buller och konsekvenserna på grund av reflekterande ljus.

I fortsättningen måste man beakta eventuella konsekvenser av dikningar och byggande av servicevägar och deras inverkan på vattendragens hydrologi och vattenföring samt till denna del även förbereda sig på fältarbete.

Förbudet mot förorening av grundvattnen enligt 8 § i miljöskyddslagen bör beaktas i vindkraftsbyggandet. Dessutom får byggandet (bl.a. vägar, dikningar, jordkablarna, elstationer, servicebyggnader eller transporter) inte påverka grundvattenståndet eller grundvattnets kvalitet. I fråga om vägarna/skogsbilvägarna/körförbindelserna som framförs i programmet bör vid breddning/ökning av bärkraft på eventuella grundvattenområden beaktas test av materialens miljöduglighet och att nya diken inte får grävas eller befintliga diken fördjupas om bottenjorden i undersökningarna inte konstateras vara tät. I bedömningsbeskrivningen bör man även framföra huruvida oljan och andra ämnen som används i vindkraftverken kan utgöra en fara/risk för vattendragen och fiskbeståndet i området och närområdet.

Konsekvenser för den levande miljön

- Växtligheten och värdefulla naturobjekt fågelbestånd, övrig fauna, naturvärden längs kraftledningssträckningen samt Naturaområden, skyddsområden och områden som ingår i skyddsprogrammen

I fråga om utredningarna av växtligheten och naturtyperna bör bedömningsprogrammet kompletteras med metoderna på samma sätt som för fågelbeståndet, dvs. beskrivas hur arbetet har genomförts. Utan dessa uppgifter är det omöjligt att bedöma utredningarnas tillräcklighet. I fråga om vegetationskartläggningarna och fågelutredningarna bör man säkerställa att de som utför utredningarna känner till det värdefulla artbeståndet och naturtyperna/livsmiljöerna. I bedömningsbeskrivningen bör man klargöra för hur kvalitetssäkringen till denna del har gjorts.

När bedömningsbeskrivningen utarbetas bör man följa med hur beredningen av det kompletterande programmet för myrskyddet avancerar och ta hänsyn till kompletteringsprogrammets mål i fråga om Stormossen. I bedömningsbeskrivningen bör det klart framgå för Stormossens del hur man planerat att utföra arbetet så att vindkraftsprojektet inklusive konstruktioner, vägar och elöverföring inte har dränerande inverkan på myrmarksområdet. I fråga om vägarna och dräne-

ringen skulle man även kunna precisera iakttagandet av naturvärdena, eftersom t.ex. i tabell 9.1 nämns i fråga om naturen att vindkraftverken inklusive närmiljön samt elöverföringen ska beaktas. I kapitel 11.1.2 konstateras att preciserande utredningar kommer att utföras sommaren 2013 när placeringen av kraftverken, servicevägarna och elöverföringssträckningarna har preciserats. Det förblir oklart om vägarna kommer att beaktas i naturutredningarna. På samma sätt skulle det för tydlighetens skull kunna preciseras vilka lagar som avses i kapitel 11.1.2 när man talar om naturtyper enligt nationella lagar, eftersom i responsen framgick oro över iakttagandet av livsmiljöer enligt 10 § i skogslagen. Även på grund av terminologin (naturtyp, livsmiljö) skulle det vara bra att skriftligt konstatera bl.a. beaktandet av skogslagen. Iakttagande av 10 § i skogslagen bör införas i bedömningsbeskrivningen.

Projektets eventuella konsekvenser för METSO-objekt i projektområdet eller dess närhet bör också bedömas i bedömningsbeskrivningen. Som utgångspunkt för bedömningen rekommenderas grunderna för godkännande av objektet till METSO-objekt, vilka baserar sig på naturvetenskapliga grunder. Utöver detta kan eventuellt också objektets sociala betydelse såsom rekreation och mångsidiga bruk samt landskaps- och kulturvärden beaktas. Valet för införande i METSO-programmet påverkas också av vilket skyddsvärde livsmiljön på objektet har och hur nära objektet ligger från nuvarande skyddsområden. Med METSO-programmet försöker man utvidga arealen för de enhetliga skyddsområdesnätverken.

Enligt bedömningsprogrammet har utredningarna om häckningsfåglar, fladdermus, flygekorre, växtlighet och biotoper samt uppföljningen av fåglarnas höst- och vårflyttning gjorts på basis av uppgifterna i förplaneringskedjet år 2012 och på kraftverksplatserna eller projektområdet som då fanns med i planeringen. Det bör säkerställas att utredningarna är tillräckliga efter de ändrade planerna av projektområdet och kraftverksplatserna och att de med avsikt på naturen fortsättningsvis omfattar kraftverkens byggplatser med närmiljö enligt tabell 9.1.

Vindkraftsbyggandets konsekvenser för fågelbeståndet har även för projektet Mikonkeidas beskrivits i utredningen Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava, Vaihekaava I – tuulivoima, Linnusto-vaikutukset –selvityksessä (Peltonen & Saarteenoja, Etelä-Pohjanmaan liitto 2013). I utredningen konstateras för vindkraftsområdet Ömossa-Norrviden att bivråk och ormvråk samt fiskgjuse häckar i området eller dess närhet. På vissa kraftverksplatser är antalet fågelarter i häckfågelbeståndet en aning större än andra. Dessutom har man observerat några värdefullare arter (bl.a. tjäder och slaguggla) i närheten av kraftverksplatserna. Särskild uppmärksamhet bör fästas på dessa kraftverksplatser i bedömningsbeskrivningen och söka ett alternativ som är oskadligt eller så oskadligt som möjligt för ovan nämnda arter. Stormossens myrmarksområde inklusive fågelbestånd bör även i detta sammanhang särskilt beaktas.

Utöver konsekvenserna av vindkraftsbyggandet och det splittrade landskapet bör dessutom konsekvenserna av buller för tjäderspelet bedömas. I och med att flyttsträcken flyttas så att de går ovanför projektområdet som en följd av västvinden bör modellerna över kollisionsrisken göras för skyddsmässigt värdefulla såväl lokala häckningsfågelarter som arter som endast kan observeras under flyttningen. I modellerna bör konsekvenserna av vindkraftverkens höjd och placeringsalternativ, såsom i riktning med fåglarnas flyttningsström, utredas. I granskningen av de sammantagna konsekvenserna bör man granska konsekvenserna för fåglarna i fråga om flyttning, uppsamlings- och födoområden samt häckningsfågelbeståndet och förändringar av livsmiljöerna. Arbetstimmarna som används för att följa upp vår- och höstflyttningen kan utökas i bedömningsprogrammet. På Stormossen bör fågelbeståndet ännu säkerställas framförallt i fråga om rovfåglarna.

På grund av vindkraftens omedelbara konsekvenser, såsom buller och splittring, kan viltbestånden krympa och områdets dragningskraft som jaktområde minska och viltbestånden minska i närheten av vindkraftsparkerna. När representanterna för jaktföreningarna intervjuas bör frågorna ställas även så att man i bedömningsbeskrivningen kan bedöma hur jaktpraxis kommer att förändras om projektet eventuellt genomförs.

I fråga om fiskbeståndet bör man utreda eventuella konsekvenser under pågående bygge av kraftverken och servicevägarna samt konsekvenserna under kraftverkens drift på fiskbestånden i Siironjoki, Lilla Sandjärv, Tönijärvi och Kakkoonlampi och för vattendragets betydelse som förökningsplats. Eftersom det i projektområdet sannolikt finns naturliga dammar och små bäckar och en del av dem har betydelse som förökningsplats för fisk, bör man i bedömningsbeskrivningen fästa särskild uppmärksamhet på de förbjudna åtgärderna som nämns i 2 kapitlet 11 § och 3 kapitlet 2 § i vattenlagen vad gäller ändring av dammar och bäckar.

När det gäller prövningen av behovet av Naturbedömning är det skäl att komma ihåg följande: Kontaktmyndighetens utlåtande är inte ett utlåtande enligt 65 §:n 2 momentet i naturvårdslagen, trots att Naturbedömningen görs i samband med MKB-förfarandet.

Konsekvenserna för människans omgivning

- markanvändning och byggd miljö, trafik, landskap och kulturarv, fornminnen, hälsa, levnadsförhållanden och trivsel, näringsverksamhet, utnyttjande av naturresurser, flygsäkerhet, radarverksamhet och kommunikationsförbindelser

Som en följd av responsen bör man i fråga om planbeteckningarna ta ställning till om objektet/området som märkts ut som turist- och rekreationsobjekt i Österbottens landskapsplan kan lida olägenheter av projektet och hur beteckningen i närheten av projektområdet har beaktats i beredningen av projektet.

I fråga om trafiken bör Trafikverkets anvisningar och vindkraftverkens transportrutter beaktas. I bedömningsbeskrivningen bör man utreda vindkraftverkens transportrutter och riskobjekt eller hinder som finns i vägnätet.

I fråga om konsekvenserna för landskapet bör man fästa uppmärksamhet på att det finns tillräckligt med visualiseringar. Det bör satsas på att göra en tydlig utsiktsanalys (t.ex. uppsjälkning av en bild i olika delområdesbilder) och att redogöra för resultaten på ett begripligt sätt. Särskild uppmärksamhet bör fästas på projektets eventuella konsekvenser för kulturlandskapet Kärjenkoski-Kankaanpäänkulma och bedömningen av konsekvenserna.

Resultaten av modellerna och skuggbildningen bör presenteras tydligt i bedömningsbeskrivningen. Modellererna bör vara tillräckligt övergripande så att de beskriver olika situationer när det uppstår störande situationer såsom även worst case-situationer.

Eventuella begränsningar av markanvändningen som byggandet av vindkraftsparken orsakar för rekreationsanvändningen bör framföras tydligt i bedömningsbeskrivningen.

På basis av responsen väckte eventuell fara för is även oro och i bedömningsbeskrivningen bör särskild uppmärksamhet fästas på att bedöma isrisken.

Eftersom den viktigaste näringsverksamheten i området är skogsbruk, är det skäl i bedömningsbeskrivningen tydligt framföra hur vindkraftsbyggandet i fråga om kraftverken, elledningar och vägar kommer att påverka områdets skogsbruk. När det gäller näringsverksamheten rekommenderas också att turistföretaget i den västra delen av projektområdets norra del beaktas såsom även eventuella olägenheter för företagets näringsverksamhet.

I fråga om flygsäkerheten och radarna bör följande beaktas: Vid behov måste en bedömning av radarkonsekvenserna göras av VTT. Behovet av noggrannare radarutredning bedöms av Huvudstaben när den fått noggrannare uppgifter om de planerade vindkraftverken. Genomföringen av vindkraftsprojekt förutsätter ett godkännande utlåtande av försvarsmakten om projektet kan orsaka bl.a. skada för försvarsmaktens lagstadgade territorialbevakning (t.ex. flygbevakning). Försvarsmakten ger utlåtande på basis av begäran om utlåtande. Arméns stab och flygvapnets stab bör hållas informerade om ärenden som gäller planeringen av Mikonkeidas vindkraftspark.

Konsekvenser efter nedläggning

Enligt bedömningsprogrammet är det möjligt att betongfundamenten och kablarna lämnas kvar i marken. I detta alternativ bör man utreda vem som bär ansvaret för konstruktionerna efter att verksamheten har lagts ner.

Samverkan med andra projekt

Enligt bedömningsprogrammet är projektområdets närmaste vindkraftspark som är i bruk Innopower Oy:s vindkraftspark i Furuviken, som ligger ca 25 km från Mikonkeidas vindkraftspark mot nordväst. I bedömningsprogrammet framförs flera projekt som kan ha samverkan med Mikonkeidas vindkraftspark. På ca 25 kilometers avstånd från Mikonkeidas vindkraftsprojekt planeras över tio vindkraftsparker: EPV Vindkraft Ab:s Uttermossa vindkraftspark med över 50 vindkraftverk, CPC Finland Oy:s vindkraftspark i Lappfjärd och Lakiakangas med ca 100 kraftverk, Triventus Wind Power Ab:s 30-50 kraftverk i Västervik i Kristinestad, Triventus Wind Power Ab:s 40 kraftverk i Tjock norr om Kristinestad, UPM Kymmene Abp:s 12 kraftverks vindkraftspark på Korvenneva, EPV Vindkraft Ab:s, Suomen Hyötytuulis och TuuliWatti Oy:n 36 vindkraftverk på Korpi-Matti-området i Merikarvia, TuuliWatti Oy:s 8 vindkraftverk i Jännekeidas i Siikais, Finlands Havsvind Ab:s havsvindpark utanför Sideby och PVO-Innopower Oy:n havsvindpark på 230-400 megawatt utanför Kristinestad. Fingrid Abp har även för avsikt att bygga en ny 400 kV:s kraftledning mellan den nya transformatorstationen i Kristinestad och transformatorstationen i Ulfsby. Den nya ledningen blir ca 115 kilometer lång och den kommer att placeras i ledningsgatan för den befintliga 220 kV:s ledningen, som kommer att rivas.

Bedömningsbeskrivningen uppdateras med den aktuella situationen för de övriga projekten.

I närheten av Mikonkeidas vindkraftspark planeras flera vindkraftsprojekt. I utredningarna och bedömningsbeskrivningen bör man fästa uppmärksamhet på att samverkan av projekten bedöms så tillförlitligt och övergripande som möjligt och att uppmärksamhet fästs på den övriga markanvändningen inklusive miljökonsekvenserna framförallt för myrarna och myrnaturen i näromgivningen och för fågelbeståndet.

Miljöriskbedömning

Särskild vikt bör läggas på bedömning av samverkan och de eventuella risker som framkommer såsom även på riskerna för fågelbeståndet, Siironjoki och Stormossen. Särskild uppmärksamhet bör även läggas på att bebyggelsen beaktas i fråga om buller och skuggbildning.

Förebyggande och lindring av skadliga konsekvenser

Önskemålet är att avgränsning av möjligheterna att minska konsekvenserna för miljön endast till betydande skadliga miljökonsekvenser ändras till skadliga miljökonsekvenser. Syftet med lagen om miljökonsekvensbedömning är att främja miljökonsekvensbedömningen och förenhetliga iakttagandet i planeringen och beslutsfattandet. I lagen avses med miljökonsekvens direkt och indirekt påverkan av projektet eller verksamheten för de aspekter som räknas upp i lagen, även om MKB-förfarandet tillämpas på projekt och ändringar av projekt, för vilka verkställandet av ett internationellt fördrag som förpliktar Finland fordrar bedömning eller projekt som kan medföra betydande skadliga miljökonsekvenser. I enskilda fall tillämpas bedömningsförfarandet även på andra projekt som sannolikt orsakar betydande skadliga miljökonsekvenser. Projektet i detta bedömningsprogram ingår i de projekt som räknas upp i statsrådets förordning.

I bedömningsbeskrivningen önskas att eventuella skadliga konsekvenser framförs såsom även eventuella åtgärder för att minska eller lindra dem på ett så övergripande sätt som möjligt.

Sannolika osäkerhetsfaktorer i bedömningen

I bedömningsbeskrivningen är det skäl att fästa uppmärksamhet på osäkerhetsfaktorer och antaganden och deras inverkan på bedömningens slutresultat och även på att framföra konsekvenserna på ett tydligt sätt i syfte att möjliggöra en bedömning av slutresultatets tillförlitlighet.

Uppföljning av konsekvenserna

Trots sina allmänna drag bör planen vara tillräckligt noggrann för att man med hjälp av den ska kunna observera projektets konsekvenser och eventuella oförutsedda följder.

Deltagande

I projektet har det ordnats ett evenemang för allmänheten då bl.a. bedömningsprogrammet behandlades. Dessutom har UPM ordnat ett eget evenemang oavhängigt av MKB-förfarandet. När MKB-beskrivningen blir färdig ordnas ett informationsmöte om den. Dessutom omfattar konsekvensbedömningen en invånarenkät, vars syfte är att stöda bedömningen av konsekvenser för människan och öka invånarnas deltagande. Enkäten riktas till ca 500 hushåll och ägare av fritidsbostäder i projektets viktigaste verkningsområde i Kristinestad och Storå. Projektet har också en uppföljningsgrupp med representanter utöver från myndigheterna även för dem vars förhållanden och fördel såsom boende, arbete, vistelse, fritid eller andra levnadsförhållanden kan påverkas av projektet.

Möjligheterna att delta kan anses vara tillräckliga i MKB-förfarandet. Av åsikterna och utlåtandena framgick dock att det fanns vilja att delta och bli hörda i ännu större utsträckning. Den projektansvarige bör granska om responsen beror på att man inte har deltagit i evenemangen som

har ordnats eller om det trots aktivt deltagande upplevs att responsen inte har beaktats. Allas gemensamma mål är säkert att aktörernas, invånarnas m.fl. personers i projektets verkningsområde behov av information och tillfredsställelse med möjligheterna att delta och bli hörd ska uppfyllas.

Rapportering

Bedömningsprogrammet är tydligt och innehåller åskådliga bilder. I bedömningsprogrammet skulle man på en kartbild eller skriftligt ha kunnat beskriva det ursprungliga projektområdet på basis av vilket utredningarna har gjorts. Nu vet man bara att projektområdet ursprungligen var större än det nuvarande, men det förblir oklart om utredningsområdet i övrigt avvek avsevärt från det nuvarande området eller inte och om utredningarna uttryckligen beskriver det nuvarande projektområdet. Utredningar som täcker ett större område är en bra sak, men noggrannheten bör vara tillräcklig för att beskriva det nuvarande projektområdet. Införande av en kartbild över det ursprungliga projektområdet rekommenderas såsom även att utredningsområdena enligt den ursprungliga projektplanen avgränsas på denna kartbild.

Sammandrag och anvisningar för det fortsatta arbetet

I allmänhet uppfyller bedömningsprogrammet de krav som framförs i statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Ovan och i detta sammandrag framförs vissa aspekter som bör korrigeras, men i övrigt är programmet huvudsakligen tillräckligt omsorgsfullt utarbetat. Kontaktmyndigheten förutsätter att korrigeringarna som framförts ovan och preciseringsframställningarna beaktas och att förslagen till korrigering av sakuppgifter som framförs i utlåtandena ses över. I utlåtandena framförs uppgifter om naturvärden och kraftverkens avstånd till fastigheter och till turistobjektet, vilka även bör ses över och beaktas i detta sammanhang, i synnerhet Västkustens miljöenhets utlåtande och MM:s anvisningar.

Sammanfattningsvis framför kontaktmyndigheten att bl.a. följande tilläggsutredningar/kompletteringar/justeringar görs i utredningarna och beaktas i bedömningsbeskrivningen:

- I punkten om alternativen införs det föreslagna tilläggsalternativet. De tre kraftverken vid Siironjoki eller dess närhet tas bort ur planerna.
- I fråga om kraftledningssträckningarna preciseras naturutredningarna och projektets eventuella miljökonsekvenser i anslutning till dessa bedöms.
- I bedömningsbeskrivningen framförs en bedömning om projektets eventuella inverkan på rekreations- och turistobjektet på den västra sidan av projektområdet och hur projektet eventuellt påverkar genomföringen av delgeneralplanen för Lilla Sandjärv och Stora Sandjärv och områdets fritidsbostäder. Projektets eventuella konsekvenser för kulturlandskapet Kärjenkoski-Kankaanpäänkulma bedöms också.
- Projektets konsekvenser för områdets hydrologi bedöms på ett bättre sätt. Bland vattendragen fästs större uppmärksamhet på Siironjoki och de olägenheter vattendraget utsätts för på grund av projektet.
- Beskrivningen av metoderna för vegetationsutredningarna preciseras.

- De sura sulfatjordarna beaktas i bedömningen.
- I fråga om skyddsområdena fästs också uppmärksamhet på skyddsområden enligt METSO-programmet som finns i projektområdet och dess näromgivning samt kompletteringsprogrammet för myrskyddet och dess avancemang på Stormossen. Eventuella miljökonsekvenser för Stormossen bedöms särskilt omsorgsfullt såsom även möjligheterna att minska dem.
- Särskild uppmärksamhet fästs på att framföra resultaten av modellerna på ett åskådligt sätt.
- Uppmärksamhet fästs på att bedöma samverkan med övriga projekt framförallt i fråga om fågelbeståndet och naturen.

5. Utlåtandet framlagt till påseende

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten skickar sitt utlåtande för kännedom till dem som har gett utlåtande och framfört åsikter. Dessutom hålls kontaktmyndighetens utlåtande framlagt till påseende under en månads tid på den officiella anslagstavlan i Kristinestad på adress Staketgatan 1 och på Storå kommuns officiella anslagstavla på adress Teollisuustie 1 A. Utlåtandet skickas också till Kristinestads huvudbibliotek på adress Salutorget 1 och Storå kommuns bibliotek på Kristiinantie 17 A. Utlåtandet läggs också ut på Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbottens webbplats på adress www.miljo.fi/mikonkeidasvindkraftMKB

Kontaktmyndigheten har 20.8.2013 skickat den projektansvarige kopior av alla originalexemplar av utlåtandena och åsikterna. Originalhandlingarna sparas i Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbottens arkiv.

Miljöskyddschef PÄIVI KENTALA
Päivi Kentala

Överinspektör PÄIVI SAARI
Päivi Saari

Avgift 4817, 00 €

Fastställande av avgiften och sökande av ändring i avgiften

Avgiften har fastställts enligt statsrådets förordning (27.12.2012/907). En betalningsskyldig som anser att ett fel har begåtts vid fastställande av avgiften kan yrka på rättelse av avgiften hos Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten inom sex månader från att avgiften påfördes. Adress: Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, ansvarsområdet för miljö och naturresurser, PB 262, 65101 Vasa, e-post: registratur.sodraosterbotten@ely-keskus.fi.

LIITTEET/BILAGOR

Bilaga 1. Utlåtanden och åsikter om bedömningsprogrammetSammandrag av utlåtanden enligt den som gett utlåtande i alfabetisk ordning*Etelä-Pohjanmaan liitto*

Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan ympäristövaikutusten arviointimenetelmä on laadittu huolella huomioiden monipuolisesti tuulivoimapuiston aiheuttamat rakentamisen ja käytön aikaiset vaikutukset. Etelä-Pohjanmaan liitto kuitenkin huomauttaa, että hankkeen valmistelussa tulisi muodostaa erilaisia myllyjen sijaintipaikkoja ja puiston kokovaihtoehtoja käsittäviä hankevaihtoehtoja, joista sopivin vaihtoehto valittaisiin siten, että ympäristövaikutukset jäisivät mahdollisimman vähäisiksi taloudelliseen hyötyyn nähden. Lisäksi painotetaan, että Suupohjassa hankkeiden yhteisvaikutusten arviointiin on kiinnitettävä erityistä huomiota valmisteilla olevien hankkeiden huomattavan määrän vuoksi. Etelä-Pohjanmaan liitto toivoo arviointiohjelman tiivistelmään mainintaa myös maakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista ja kulttuuriympäristöistä. Lisäksi Etelä-Pohjanmaan liitto ehdottaa korjattavaksi hankealueen sijaintia koskevan kohdan seuraavasti: ”Mikonkeitaan hankealue sijoittuu Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa osoitettuun turvetuotantovyöhykkeeseen 3 (tt3), joka ohjaa alueen turvetuotantoa eikä vaikuta tuulivoimaloiden rakentamiseen tai tuulivoiman tuottamiseen alueella.”

EVP Tuulivoima Oy

EVP Tuulivoima Oy toteaa, että Sen rakentaman Metsälän tuulipuiston hanketilanne on arviointiohjelmassa oikein, mutta ohjelmasta ei käy ilmi, että se on ollut mukana ns. seurantaryhmän kirjeenvaihdossa. EVP Tuulivoima Oy:n mukaan sähkönsiirtovaihtoehtoissa ei arviointiohjelmassa mainita liittämismuutosta UPM:n Korvennevan tuulivoimapuistoon, kuten taas on esitetty kyseisen puiston arviointiohjelmassa. Lausuja pitää YVA-menettelyä luonnollisena vaiheena selvittää Mikonkeitaan ja Metsälän hankkeiden mahdolliset yhteisvaikutukset.

Fingrid

Fingridin mukaan arviointiohjelmassa esitetyt tuulivoimapuiston liityntätavat ovat hankkeesta vastaavan kanssa käytyjen alustavien keskustelujen mukaisia ja yhtiöllä ei näin ole huomautettavaa arviointiohjelmasta eikä sen sisällöstä.

Fortum Sähkönsiirto Oy

Fortum Sähkönsiirto Oy:llä ei ole huomautettavaa hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Isojoen kunta

Isojoen kunnalla ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta. Kunta kannattaa tuulivoimaloiden osalta vaihtoehtoa 2, jossa tuulivoimaloiden napakorkeus on n. 140 m sekä sähkönsiirron osalta vaihtoeht-

toa A, jossa tuulivoimapuisto liitetään Fingrid Oyj:n olemassa olevaan sähköverkkoon hankealueen pohjoisosaan rakennettavalla uudella sähköasemalla.

Kristiinankaupunki

Kristiinankaupunki puoltaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa.

Kärjenkosken kyläseura ry

Kärjenkosken kyläseura ry toteaa edustavansa käytännössä koko kylää vakituisten ja kesäasukkaiden osalta. Kyläseutu sijaitsee neljän tuulivoimahankkeen ympäröimänä, joista kaksi (toinen Mikonkeidas) ovat aivan kylän tuntumassa. Hankkeiden toteutuessa tuulivoimaloita olisi kaikkien talouksien näköpiirissä. Lausunnossa todetaan, että kyläläiset eivät periaatteessa vastusta tuulivoimahankkeita, mutta on syntymässä tilanteita, jotka tulee huomioida. Tämän vuoksi kyläseura haluaa keskustella tuulivoimahankkeen toteuttajan kanssa ja edellyttää sen ottavan yhteyttä kyläseuraan. Kyläseura haluaa, että sen edellytykset toteuttaa omia hankkeitaan mm. kyläläisten virkistykseksi säilyisivät tuulivoimahankkeista huolimatta. Kyläseura kokee, että tuulivoimahankkeet voivat konkreettisesti rajoittaa kylän kehittämistä ja kyläyhteisön elämää.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Aluehallintovirasto keskittyy lausunnossaan ihmiseen kohdistuvien terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointiin. Aluehallintovirasto toteaa, että alueen asukkailta saatu palaute tulee ottaa huomioon ja hyödyntää hankkeessa. Aluehallintoviraston mukaan YVA-ohjelmassa on huomioitu vedenhankintaa varten tärkeät pohjavesialueet ja hankkeen arvioinnissa huomioidaan myös ympäristöterveydenhuollolle tärkeät ihmisiin kohdistuvat vaikutukset rakentamisen, käytön ja käytöstä poistamisen aikana. Ihmisiin kohdistuvista vaikutuksista esiin on nostettu melu, liikkuvat varjot, virkistyskäyttö, sosiaaliset vaikutukset ja yhteisvaikutukset. Aluehallintoviraston mukaan melu ja liikkuvat varjot ovat keskeisiä tekijöitä arvioitaessa tuulivoimapuistojen vaikutuksia ihmisiin. Melumallinnusten ja varjonmuodostuksen tulokset, jotka tullaan esittämään WindPRO-ohjelman avulla, tulee esittää YVA-selostuksessa selvästi. Mallinnus tulee tehdä riittävän kattavasti kuvaamaan eri tilanteet, jossa mahdollisia haittilanteita syntyy. Aluehallintovirasto muistuttaa myös, että Ympäristöministeriön ohje 4/2012 tuulivoimarakentamisen suunnittelussa tulee ottaa huomioon sekä melun että välkevaikutuksen arvioimisessa.

Västkustens miljöenhet, avdelningen i Kristinestad

Enligt enheten är det väsentligt är att avgränsningen och omfattningen av kraftverksområdet samt placeringen av de enskilda vindkraftverken planeras väl så att olika slag av negativa konsekvenser för bosättning, landskap, rekreation, miljö och natur minimeras. Några av vindkraftverken är placerade relativt nära fritidsbosättning (ca 750 m) och bullerproblem kan uppkomma. Placeringen av kraftverken borde inte vara sådan att Miljöministeriets gränsvärden för buller överskrids. För fritidsbosättningen i de mellersta och norra delarna av området borde inte gränsvärdet på 35 dB nattetid få överskridas. Några fritidsbostäder i norr kan komma att ha rörliga skuggor i mer 8 h/år. Ljus- och skuggeffekter från vindkraftverken får förekomma under så kort tid av året, att inga oskäligenheter uppstår vid de störda objekten i omgivningen.

Ifall anmärkningar och riktvärden för buller och skuggningseffekter följs krävs inget miljötillstånd.

Nya anvisningar om mätning och modellering av vindkraftverks buller från miljöministeriet bör tillämpas under MKB-förfarandet. Skuggnings- och bullermodeller för det s.k. teoretiska maximiläget "worst case" bör även presenteras i MKB:n.

De olika naturinventeringsrapporterna bör göras tillgängliga som bilagor i MKB:n. Effekterna på flyttstråken av stora fågelarter, t.ex. svan, trana och stora rovfåglar, är fortfarande osäkra både för detta projekt samt för de gemensamma effekterna med andra närliggande vindkraftsparker. Flyttningen varierar från år till år och det finns behov för att komplettera flyttfågelutredningen.

Kraftverken omringar Stormossens myrmarkscomplex och kan tänkas påverka rastande fågelflockar och födosökningsrutter. Fiskgjuseboets placering innanför projektområdet och födosökningsrutter bör beaktas i kraftverkens placering och vid byggnadsskedet.

Uppföljning av buller- och skuggningskonsekvenser samt påverkan på naturen bör även uppföljas under och efter bygget av kraftverken.

Försiktighet bör iaktas då nya vägar byggs och betongfundament gjuts så att inte ytvattenkvalitet och avrinning påverkas negativt.

I listan med uppföljningsgruppens medlemmar kan Kristinestad/Miljö bytas till Västkustens tillsynsnämnds miljösektion.

I bild 8.19 är inte alla delar av t.ex. Lappfjärds våtmarker utmärkta.

I figur 8.15 kunde en teckenförklaring inkluderas i bilden.

Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kalatalouden kannalta keskeistä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on valmiiden rakenteiden ja niiden rakennusaikainen vaikutus vesistöihin ja sitä kautta kalastoon. Alueella on mahdollisesti luonnontilaisia lampia ja pieniä puroja. Osalla näistä on mahdollisesti merkitystä kalojen lisääntymisalueena.

Tuulivoimapuisto rakennetaan kokonaan maalle. Hankealueen lähistöllä virtaa Siironjoki. Siironjoki on Lapväärtin-Isojoen sivuhaara ja kuuluu Project Aqua-vesistöihin. Jokea on ympäristöministeriön työryhmämietinnössä (VM 63/1992) ehdotettu erityisesti suojeltavaksi vesistöksi. Tuulivoimaloiden ja huoltoteiden rakentamisen aikaiset vaikutukset sekä tuulivoimaloiden käytön aikaiset vaikutukset Siironjokeen on selvitettävä. Hankealueen lähiympäristöön sijoittuu muutamia pienehköjä järvalueita kuten Lilla Sandjärv, Stora Sandjärv, Kaakkoolampi sekä Tönijärvi. Lilla Sandjärvin, Tönijärven ja Kakkoonlammin kalasto ja merkitys kalojen lisääntymispaikkana on selvitettävä sekä tuulivoimaloiden ja huoltoteiden rakentamisen aikaiset vaikutukset edellä mainittujen järvien kalastoon ja sen merkitykseen lisääntymispaikkana on selvitettävä.

Koska hankealueella on mahdollisesti luonnontilaisia lampia ja pieniä puroja ja osalla näistä on mahdollisesti merkitystä kalojen lisääntymisalueena, tulisi ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa kiinnittää erityistä huomiota vesilain 2 luvun 11§:ssä ja 3 luvun 2§:ssä mainittuihin kiellettyihin toimenpiteisiin lampien ja purojen muuttamisen osalta. On myös huomioitava, että toimenpiteet edellä mainittujen pienialaisten vesistöjen valuma-alueilla voivat olla vesilaisissa tarkoitettuja kiellettyjä toimenpiteitä. On myös otettava huomioon, että mahdollisesti tehtävät ojitukset ja huoltoteiden rakentamiset voivat vaikuttaa alueen vesistöjen hydrologiaan ja virtaamiin. Kalatalousryhmä painottaa, että vaikutusten arviointi ei näiltä osin ole mahdollista ainoastaan olemassa olevan aineiston

pohjalta, vaan vaatii suurelta osin kenttätyötä. Luotettavasti kenttätyöt voidaan tehdä vasta, kun voimaloiden ja niihin liittyvien kaapeleiden sijainti alueella on varmistunut.

Tuulivoimaloissa käytettävästä öljystä ja muista aineista on tehtävä riskikartoitus, jossa on selvitetävä, onko öljystä ja muista tuulivoimaloissa käytettävistä aineista vaaraa/riskiä alueen ja lähialueen vesistöille ja kalastolle.

Pohjanmaan liitto/Österbottens förbund

I Österbotten är flera vindkraftsparker under planering i olika stadier. Inom en radie på 25 km från vindkraftsprojektet i Mikonkeidas finns fler än 10 vindkraftsparker under planering. Enligt Österbottens förbund är det viktigt att i ett tidigt skede utreda de gemensamma konsekvenser som uppstår vid byggande av dessa vindkraftparker samt vid byggande av de elledningar som krävs för överföringen till stamnätet. I programmet finns väl beskrivet de pågående projekt som finns i området.

I övrigt konstaterar Österbottens förbund att projektet stämmer väl överens med förslaget till etapp-landskapsplan 2 och dess målsättningar. Förbundet anser också att bedömningsprogrammet är tydligt och ger en god bild av projektet och av hur den egentliga miljökonsekvensbedömningen kommer att genomföras.

Pääesikunta

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 24§:n mukaan kaikessa alueiden käyttöä koskevassa suunnittelussa on otettava huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Tuulivoiman rakentamista koskevien erityistavoitteiden lisäksi tulee ottaa huomioon maanpuolustusta ja sotilasilmailua koskevat erityistavoitteet (luku 4.2. toimiva aluerakenne ja luku 4.5. toimivat yhteysverkot ja energiahuolto). Niiden huomioonottamisella turvataan riittävät alueelliset edellytykset varuskunnille, ampuma- ja harjoitusalueille, varikkotoiminnalle, sotilasilmailulle sekä muille maanpuolustuksen toimintamahdollisuuksille Kristiinankaupungin ja Isojoen kunnan alueella.

Merkittävin ja laaja-alaisin tuulivoimaloista aiheutuva vaikutus kohdistuu puolustusvoimien aluevalvonnassa käyttämiin sensorijärjestelmiin. Tuulivoimaloiden tiedetään aiheuttavan haittaa erityisesti tutkille (ilma- ja merivalvontatutkat), joille voimalat ovat suuria tutkakohteita. Tuulivoimalan aiheuttamat häiriöt ilmenevät mm. varjostamisena ja ei-toivottuina heijastuksina, mistä johtuen tutkan valvontakyky heikentyy ja tuulivoima voi näkyä tutkakuvassa. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän suorittamiselle (Laki puolustusvoimista 551/2007 ja aluevalvontalaki 755/2000).

Pääesikunnan logistiikkaosaston näkemyksen mukaan arviointiohjelmassa on joiltain osin huomioitu puolustusvoimien toiminta. Ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmassa esitetään huomioitavaksi seuraava:

Kristiinankaupungin ja Isojoen kunnan alueelle sijoittuva Mikonkeitaan tuulivoimapuistohanke sijaitsee Ilmavoimien ilmavalvontatutkien vaikutusalueella. Pääesikunnan logistiikkaosasto edellyttää, että tarvittaessa hankkeesta tehdään tutkavaikutusten arviointi VTT:llä. Arvion tarkemman tutkaselvityksen tekemisen tarpeesta tekee Pääesikunta saatuaan tarkemmat tiedot suunnitelluista tuulivoimaloista. Tutkavaikutusten selvittämisestä vastaa tuulivoimatoimija tai kaavoittaja. Jos tutkavaikutusselvitys tarvitaan, tulee se tehdä viimeistään yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Pääesikunnan näkemyksen mukaan tuulivoimahankkeiden toteuttaminen edellyttää puolustusvoimilta hankkeen hyväksyvää lausuntoa, mikäli hanke voi mm. aiheuttaa haittaa puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän suorittamiselle (esim. ilmavalvontatutkat). Puolustusvoimat antaa lausunnon saa-

mansa lausuntopyynnön perusteella. Pääesikunta pyytää pitämään Maavoimien esikunnan ja Ilma-voimien esikunnan tietoisena Kristiinankaupungin ja Isojoen Mikonkeitaan tuulivoimapuistojen suunnittelua koskevista asioista ja kyseiset tahot tarvittaessa asettavat edustajansa valmistelutyöhön liittyviin viranomaisneuvotteluihin.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

RKTL toteaa, että hankealueella on melko vahva teeri- ja metsokanta. Etenkin metson soidin voi häiriintyä alueen pirstoutumisesta ja rakennusaikaisista häiriöistä. RKTL:n mukaan tuulivoiman rakentamisen ja maiseman pirstoutumisen vaikutusten lisäksi myös meluvaikutuksia metson soittimeen tulisi arvioida.

RKTL toteaa, että mikäli kevätmuuton tarkkailuun käytetty työaika on yhteensä noin 5x70 henkilötyötuntia ja syysmuuton tarkkailuun käytetty aika yhteensä noin 3x155 henkilötyötuntia, vaikuttaa seuranta riittävältä törmäysriskin arvioimiseen. RKTL muistuttaa, että vaikka lintujen kevät- ja syysmuuton päävirrat näyttäisivät kulkevan alueen länsipuolta, voi länsituuli siirtää muuttoreittejä hankealueen ylle. RKTL:n mukaan törmäysmallinnukset tulisi tehdä suojelullisesti arvokkaille niin paikallisille pesimälajeille kuin ainoastaan muutolla havaittaville lajeille. Mallinnuksessa tulee RKTL:n mukaan selvittää tuulivoimaloiden korkeuden ja niiden sijoitteluvaihtoehtojen, kuten sijoittelu linnuston muuttovirran suuntaisesti, vaikutukset törmäyksiin.

RKTL:n mukaan YVA-ohjelman luontokuvauksen mukainen alue on tyypillistä hirven elinympäristöä. RKTL muistuttaa, että tutkimuksissa hirven on havaittu välttelevän tuulivoima-alueita ja näin hirvien vasominen tuulivoimaloiden läheisyydessä voi häiriintyä vaikeuttaen metsästysmahdollisuuksia alueella.

RKTL:n mukaan tuulivoiman välittömien vaikutusten, kuten melun ja pirstoutumisen, takia riistakannat todennäköisesti supistuvat, ja alueen houkuttelevuus metsästysalueena alenee sekä välittömien vaikutusten että riistakantojen pienentymisen vuoksi tuulivoimapuistojen läheisyydessä. RKTL epäilee myös muun alueen virkistys- ja harrastuskäytön luultavasti vähenevän. Metsästettäessä sähköjärjestelmät voivat vahingoittua ja muodostaa turvallisuusriskin. RKTL:n mukaan paikallistiedon avulla tulee arvioida, kuinka metsästyskäytännöt tulevat muuttumaan. RKTL toteaa myös, että tutkimuslaitoksen YVA-ohjelmassa mainitut riistalaskentojen alat eivät sijaitse hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ja kyseisten laskentojen perusteella voidaan selvittää alueen riistakantoja hankealuetta laajemmalla alueella.

Satakuntaliitto

Satakuntaliitto toteaa, että arviointiohjelmassa ei ole riittävässä laajuudessa esitetty, miten arvioinnissa tarkastellaan Selkämeren rannikkovyöhykkeellä vireillä olevien tuulivoimalahankkeiden yhteisvaikutuksia lintujen muuttoon sekä vaikutuksia yksittäisten lajien osalta populaatioihin. Lausunnossa todetaan tuulivoimalahankkeiden kanssa samalle vyöhykkeelle sijoittuvan myös useita turvetuotanto-alueita, ja näin muu alueen maankäyttö tulisi myös huomioida yhteisvaikutusten arvioinnissa. Satakuntaliitto näkee, että arviointiohjelmaa tulisi täydentää ja ottaa huomioon kaikki samalle Pohjanmaan, Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien rajavyöhykkeelle sijoittuvat hankkeet ja tarkastella kaikkien hankkeiden yhteisvaikutuksia mm. lintujen päämuuttoreitteihin, mahdollisiin reittien siirtymisiin sekä vaikutuksia levähdys-, kerääntymä- ja ruokailualueisiin sekä ravinnonhankintalentoihin. Satakuntaliitto huomauttaa myös, että arviointiohjelmassa esitetty kartta vireillä olevista hankkeista on puutteellinen. Lisäksi Satakuntaliitto toteaa, että arviointiohjelmassa on tarkasteltavista

ta lajeista vain osa huomioitu. Liitto listaa vaikutuksille alttiiksi lajeiksi mm. kehrääjän, kalasääsken, kaakkurin, merikotkan, metson ja riekon sekä muut yksittäiset lajit. Lisäksi pesimälajistoa koskeva vaikutustarkastelu on liiton mukaan rajattu liian suppeaksi. Satakuntaliiton käsityksen mukaan alueella tulisi toteuttaa erillinen, kaikkia vireillä olevia hankkeita koskeva yhteisvaikutusten tarkastelu lintuihin kohdistuvien vaikutusten osalta kattaen muuton, kerääntymä- ja ruokailualueet, pesimälajiston sekä elinympäristömuutokset. Satakuntaliitto kritisoi YVA-ohjelman lausunto- ja nähtävillä oloajan ajoittumista kesälomien ajalle.

Finlands skogscentral, Kusten

Utlåtandet gäller för området som finns inom Kustens regionenhets område. Arealen skogsmark som används för byggandet av vindkraftsparken och ledningsnätet bedöms som relativt litet. Dessutom kan en del områden efter byggnadsskedet återgå till skogsbruksanvändning. Vindkraftverkens navhöjd har ingen inverkan på markanvändningen ur skoglig synpunkt.

Det finns inget nämnt om sura sulfatjordar, trots att det finns sura sulfatjordar på denna höjd över havet. Vid markarbeten kan de sura sulfatjordarna komma i kontakt med syre och orsaka försurning och utlakning av metaller. I projektområdet finns inga grundvattenområden, men de sura sulfatjordarna kan ha negativ effekt på områdets avrinningsområde.

Ingen detaljerad utredning av de särskilt viktiga livsmiljöerna enligt skogslagens 10 § har gjorts. Enligt Skogscentralens databas finns det två värdefulla livsmiljöer (ej lagobjekt). Hänsyn till objekten borde tas på ett ändamålsenligt sätt. Det är troligt att det finns livsmiljöer som inte är kända med som upptäcks under arbetet. Därför rekommenderas uppmärksamhet och varsamhet under byggnadsskedet. Projektområdet kommer att laserskannas 2014 och detaljerad skogsdata finns tillgänglig 2015.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry

Lausunnonantajan mukaan YVA-ohjelma on tehty kokonaisuudessaan melko laajasti ja huomioitavat asiat ovat tulleet riittävässä määrin esiin. Tuulivoimahankkeen ongelmaksi nähdään sen vaikutus alueellisesti suureen ”erämaiseen” alueeseen. Pääosin metsätalousmaata oleva alue on asumaton ja laaja metsäinen seutu, joka on luonnoltaan varsin monipuolinen ja vaihteleva. Tuulivoimahanke pirstoo aluetta myllyjen, sähkölinjojen ja huoltoteiden verkostolla. Suunnitteluvaiheessa tulisi tarkastella yhä paremmin mahdollisuuksia yhdistellä myllyjen sijoittamista teiden ja muun infrastruktuurin tuntumaan, eikä pyrkiä sijoittamaan voimalarakennuksia ja oheistoimintoja pois metsien keskelle erämaihin.

Lausunnonantajan mukaan alueella elää eri tavoin suojeltuja lintulajeja, joiden elinpiirien häviäminen ja häiriintyminen on todennäköistä rakennusvaiheessa sekä voimaloiden käytön aikana. Hankkeella saattaa olla vaikutuksia mm. suurten petolintujen reviireihin. Osa voimaloista on suunniteltu kallioalueelle. Pääosa näistä on vähäpuustoisia kallioalueita, jotka ovat myös metsälain 10§:n kohteita. Myös kohteet, joiden läheisyydessä saatetaan tavata esim. arvokkaita lajeja kuten kehrääjä, liito-orava tai muu luonnonarvoiltaan merkityksellinen elinympäristö, kuten tuore kangas tai vastaava alue. Avokallioilla on myös maisemallinen merkitys, joten kallioiden välitöntä läheisyyttä ei suositella rakennuspaikaksi. Erityisesti Sandvikin pohjoispuolen kahdeksan voimalaa sijoittuisivat osin kallioalueelle, aiheuttaisivat varjo- ja välkehaittoja ja näkyisivät mm. matkailuun kaavoitetulle alueelle. Voimaloiden sijoittamista sinne tulisi harkita tarkemmin. Myös Stormossenin laajan luonnontilaisen suoalueen ympärille on suunniteltu paljon myllyjä, jotka voivat haitata mm. suuria petolintuja.

Lausunnonantaja kiinnittää huomiota siihen, että yksikin hankkeen kokoinen tuulivoimapuisto aiheuttaa hyvin paljon näkymäalueita. Mikonkeitaan hankealueelta 20 km:n säteellä on ainakin 10 eri tuulivoimahanketta, joten näkymäalueita tulisi olemaan lähes kaikkialla, kuten myös varjostusvaikutuksia sekä johtokatuja ja valtava määrä tieverkostoa. Voimaloiden suunnittelussa tulee huomioida myös maankuivatus ja vesien johtaminen, sillä hankkeen alle tulisi jäämään huomattavan suuri ala maata, joka tulee jossakin määrin ojittaa ja varmistaa peruskuivatus. Nämä muutokset saattavat kääntää vesien virtaamia. Etenkin tieverkoston rakentaminen muuttaa nykyisten vesien kulkua. Vesilaki on huomioitava suunnittelussa, koska johtokatuja ja metsäteitä voidaan joutua rakentamaan vesistöksi luokiteltavien kohteiden läpi.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, kommentit

Liikenne –vastuualue

Mikonkeitaan tuulipuiston YVA – ohjelmasta ei ole huomautettavaa. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa luvataan selvittää arviointiselostusvaiheessa hankkeen liikenteelliset vaikutukset.

Vesihuoltoryhmä

Vesihuoltoryhmä muistuttaa, että YSL 8 §:n pohjaveden pilaamiskielto tulee huomioida tuulivoimarakentamisessa. Lisäksi rakentaminen (mm. tiet, ojitukset, maakaapelit, sähköasemat, huoltorakennukset tai kuljetukset) eivät saa vaikuttaa pohjaveden korkeuteen tai laatuun. Ohjelmassa esitettyjen teiden/metsäautoteiden/ajoyhteyksien osalta teitä levennettäessä/kantavuutta lisättäessä mahdollisilla pohjavesialueilla tulee huomioida materiaalien ympäristökelpoisuustestaus ja se, että uusia ojia ei saa kaivaa tai olemassa olevia ojia syventää, mikäli pohjamaata ei tutkimuksin osoiteta tiiviiksi.

Luontoympäristöyksikkö

Stormossen on yksi potentiaalisista soidensuojelun täydennysohjelman kohteista, joiden inventointi on käynnissä. Jos suolla katsotaan olevan valtakunnallista suojelumerkitystä, se voidaan sisällyttää soidensuojelun täydennysohjelmaan. Kohde-esitykset ympäristöministeriölle tekee työryhmä suunnitelmien mukaan 2014 loppuun mennessä ja YM pyrkii saamaan sen pohjalta tehtävän esityksensä valtioneuvoston päätettäväksi 2015 alkupuoliskolla. Stormossen lähimmät tuulivoimalat on suunniteltu sijoitettavaksi aivan suon reunametsiin. Vaikka suon sisällyttämisestä suojeluohjelmaan ei vielä ole varmuutta, YVA-selostusta laadittaessa tulee seurata suojeluohjelman valmistelutyön etenemistä ja otettava tämän työn tavoitteet arvioinnissa huomioon. Soidensuojelun täydennyskohteiden inventoinnissa keskitytään soiden kasvillisuustyyppien ja suokasvillisuuden selvittämiseen. Osana YVA-arviointia tulee selvittää myös suon linnustoa (pesivä ja muuttava) ja tuulivoimalahankkeen vaikutuksia siihen. Yhtenä hankkeen vaihtoehtona on syytä tarkastella ratkaisua, jossa Stormossen lähiympäristöineen jätetään tuulivoimaloista vapaaksi eli poistetaan kymmenisen voimalaa hankealueen lounaisosasta.

YVA-ohjelmassa on yksi asiavirhe, joka on syytä korjata: Sivulla 85 kohdassa 8.5.5.1 puhutaan ”Pohjanmaan ELY-keskuksen merikotkarekisteristä”. Tuota rekisteriä pitää WWF:n merikotkatyöryhmä.

Muutoin arviointiohjelma vaikuttaa luontonäkökulmasta ihan asialliselta. Linnustovaikutusten arviointiinkin näytetään paneudutun melko hyvin. Kalasääskien ruokailulentojakin on seurattu kuluneena kesänä, mikä on häiriö- ja estevaikutusten arvioinnin kannalta tärkeää. Metson soidinpaikatkin sanotaan selvitetyn kuluvana vuonna. Hankkeiden yhteisvaikutusten arviointi on muuttolinnuston kannalta todella tärkeää ja sekin luvataan tehdä. Tässä kannattaa hyödyntää maakuntakaavoituksen yhteydessä tuotettu tieto- ja arviointiaineisto.

Yksi asia, josta ei varsinaisesti erikseen mainita, on häiriö- ja estevaikutusten arviointi muiden hankealueelta todettujen luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen lajien näkökulmasta. Tosin kohdassa 7.13 todetaan, että luonnonsuojelulain mukaisen poikkeamisluvan tarve selviää ympäristövaikutusten arviointityön aikana. On hyvä muistaa, että tämä koskee muitakin kuin petolintuja.

Kohdassa 12.13 mainitaan lyhyesti vaikutusten seurannasta ja seurantasuunnitelmasta. Ainakin kalasääsken reviirikäyttäytymistä on syytä seurata sekä tuulivoimapuiston rakentamisen aikana että käyttövaiheessa.

Sammandrag av privatpersonernas åsikter i sporadisk ordning

Åsikt 1

Mielipiteen esittäjä ei pidä hankkeen toteuttamista tarpeellisena mm. sen ihmisille aiheuttaman kohutuuttoman haitan vuoksi. Hänen mukaansa tuulivoimahankkeita on alueella liikaa ja hanke olisi haitallinen ihmisille, eläimille ja ympäristölle. Mielipiteen esittäjä on huolissaan meluhaitasta sekä jään irtoamisen aiheuttamasta turvallisuusriskistä. Mielipiteen esittäjä viittaa mm. Vestaksen tuuliturbiinien käyttö- ja huolto-ohjeisiin ja toteaa tuulivoimaloiden estävän turvallisen oleskelun ja työskentelyn tuulivoimapuiston alueella. Mielipiteen esittäjä ei myöskään hyväksy sähkönsiirtovaihtoehtona ”EPV:n” linjan kautta toteutettavaa vaihtoehtoa metson poikastuotantoalueen, elinpiirin ja hakomispuualueiden vuoksi.

Åsikt 2

Mielipiteen esittäjän vastustaa kahdeksaa pohjoisinta tuulivoimalaa, sillä ne sijoittuvat lähimmäksi Torppa-kahvila Soldatia, jonne ensimmäinen ruotusotamiehen torppa on rakennettu 1733. Aluetta on kehitetty 17 vuotta matkailualan yritykseksi, jossa on mm. 1800-luvulta peräisin oleva riihi (nykyisin 150-paikkainen ravintola), majoitustiloja, tilaussauna ja pururatoja. Myös Tönijärven rantaa on hyödynnetty. Lisäksi mielipiteen esittäjän asunto sijaitsee hankealueen vieressä. UPM ei ole vastannut mielipiteenesittäjän lukuisiin yhteydenottoihin, esittänyt havainnekuvaa, neuvotellut hankkeesta mielipiteenesittäjän kanssa tai vastannut kysymyksiin. Mielipiteen esittäjä katsookin tuulivoimapuistohankkeen vaikeuttavan yrityksen kehittämissuunnitelmia ja laajentamista. Hän myös huomauttaa yrityksen huomioidun Pohjanmaan maakuntakaavassa matkailu- ja virkistyskohteena. Kahdeksan tuulivoimalan vastustuksensa perusteluiksi mielipiteenesittäjä listaa maisemavaikutukset / luonnonläheisyys ja maisemamuutokset, voimaloiden tarkkojen sijaintien puutteen, melu / varjosuusvaikutustutkimusten puutteen, yrityksen asiakkaiden viihtyvyyden, tuulivoimaloiden sopimattomuuden vanhan ajan miljööseen rakennettuun matkailualan yritykseen, avoimen menettelyn puutteen hankkeen suunnittelussa, hankkeen hyödyttömyyden Torppa-kahvilalle sekä sen, että hankkeessa ei ole mitenkään huomioitu maakuntakaavaan merkittyä Soldatin torppaa.

Åsikt 3 (2 personer)

Mielipiteen esittäjät vastustavat Mikonkeitaan tuulivoimapuistohanketta, koska heidän asuinalueensa lähiympäristössä on monta tuulivoimapuistohanketta ja yhteensä kymmeniä myllyjä. Tuulivoimalat ovat mielipiteen esittäjien mukaan vahingoksi alueen monipuoliselle ja herkälle ekosysteemille, joka on runsaan virkistyskäytön seurauksena tullut tutuksi paikkakuntalaisille. Alueella pesii nuoli-haukka ja usean vuoden ajalta mielipiteenesittäjät ovat havainnoineet riekkopopulaatiota. Myös kalasääski on havaittu ja teerikanta on poikkeuksellisen runsas. Alueella on useita metson soidinpaik-

koja sekä talvehtimis- ja pesintäalueita. Mielipiteenesittäjien kesämökki sijaitsee Pikkusantajärven eteläpäässä ja osaa myllyistä on esitetty liian lähelle mökkiä YM:n meluohjeistuksen ja Tuulivoimakansalaisyhdistyksen kannanoton (tuulivoimalamelu) perusteella. Lisäksi tuulimyllyjen jäävaaran koetaan uhkaavan vakavasti alueella liikkuvia. Haittojen todetaan tulleen esille vasta viime aikoina selvitysten ansiosta.

Åsikt 4 (2 personer)

Mielipiteen esittäjät omistavat Iso Santajärven alueella kiinteistöjä. Kyseisen järven ympäristöön ollaan suunnittelemassa kolmea tuulivoimahanketta. Mielipiteenesittäjät pitävät tilannetta kohtuuttomana tuulivoimaloiden melu- näkö-, välkehtimis- ja varjostushaittojen vuoksi. Voimaloita todetaan suunnitellun liian lähelle vapaa-ajan asutusta. Huomiota kiinnitetään myös melun leviämisen arvaamattomuudesta järvi- ja vaaramaisemassa. Mielipiteenesittäjät vaativatkin voimaloiden siirtämistä etäämmälle asutuksesta ja tiestöstä sekä jäävaaratutkimuksen tekemistä hankealueella. Hankkeen mahdollisesti toteutuessa mielipiteenesittäjät tulevat esittämään korvausvaatimuksia (250 000,00-300 000,00 euroa) kiinteistöjensä arvonalennuksista sekä muista haitoista, sillä kiinteistöjen käyttäminen voi ratkaisevasti vaikeutua asumismukavuuden ja aiemmin mainittujen haittojen asukkaille aiheuttamien terveydellisten ongelmien vuoksi. Huomiota kiinnitetään myös alueen arvokkaan luonnonmaiseman ja –rauhan tuhoutumiseen sekä alueen virkistyskäyttöön.

Åsikt 5

Mielipiteenesittäjä omistaa ranta- ja metsätilan Ison Santajärven kaakkoiskulmalla Sandvikintien varrella. Tila on järeää kuusikkoa, läpi virtaa puro, alueella pesii liito-oravia ja luontokokonaisuus on suojeltu Metso-ympäristötukialueeksi luontoarvojen säilyttämiseksi. Rantaosayleiskaavassa alue on merkitty loma-asuntojen rakentamiseen ja maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Ainakin yhdelle arviointiohjelman tuulimyllylle kuljetusreitti kulkisi Ison Santajärven rannan tuntumassa kulkevaa Sandvikintietä ja mielipiteenesittäjän mukaan on hyvin ilmeistä, että tiellä tulisi myllyjen rakentamisaikaan kulkemaan kova raskas liikenne, joka vaikuttaisi haitallisesti loma-asuntoihin sekä rantakaavan rakentamisoikeuksiin Ison Santajärven rannalla. Mielipiteen esittäjän mukaan raskaasta liikenteestä ja isoista kuljetuksista aiheutuvat melu- ja pölypäästöt vaarantaisivat hänen Metso-suojelualueensa liito-oravineen, joille haitallisia vaikutuksia lisäisivät myös kuljetusten vaatima tien peruskunnostus ja leventäminen. Mielipiteen esittäjän mukaan tuulivoimahanke ei saa mitätöidä hänen arvokasta luontokohdettaan, johon on sijoitettu huomattavasti omaisuutta. Jatkosuunnittelussa myös tuulivoimapuiston kuljetukset tulisi suunnitella niin, ettei Sandvikintien kyseiselle osuudelle kohdistu mitään toimia.

Åsikt 6

Mielipiteenesittäjän mukaan vastuullisella tuulivoimarakentamisella olisi potentiaalia saada hankealueen pienet kylät pysymään hengissä, tuomalla toimeentuloa vuokratulojen ja kaupungille tulevien kiinteistöverojen muodossa. Ympäristölle ja luonnolle aiheutuvia ympäristövaikutuksia voitaisiin minimoida eri hankkeiden yhteensovittamisella mm. käyttämällä samoja erikoiskuljetusreittejä, yhteisiä sähköasemia ja sähkönsiirtoratkaisuja.

Mikonkeitaan YVA-prosessiin valittu seurantaryhmä on mielipiteen esittäjän mielestä valittu tarkoitushakuisesti ja osin jääveistä henkilöistä, sillä paikallisia, hankkeen lähimpiä kyläläisiä ja yhteisöjä on valittu edustamaan henkilöitä, jotka ovat suoraan tai välillisesti hankkeesta vastaavan palkkalis-

toilla ja osa suoraan hankkeen hyödynsaajina ko. tuulipuiston maanomistajina. Pohjanmaan maakuntakaavassa virkistys- ja matkailukohteena huomioitu Torppa-Kahvila Soldat sijaitsevat lähimmillään alle 500 m:n päässä lähimmistä suunnitelluista tuulivoimaloista. Soldat-torppa on myös asuinkäytössä. Aukkaita/torpan omistajia ei ole kutsuttu seurantaryhmään eikä otettu heihin yhteyttä pyynnöistä huolimatta. Mieli-piteenesittäjä katsoo olevansa oikeutettu ottamaan osaa seurantaryhmän työskentelyyn.

YVA-ohjelmassa on mainittu, että kulku tuulipuiston pohjoisosiin on Uttermossan-Kärjenkoskentien kautta. Tie on erittäin mutkainen ja kapea kyläraitti, jota ei ole suunniteltu tai rakennettu tuulivoimakomponenttien erikoiskuljetuksiin. Tämä asia tuotiin esiin ELY-keskuksen tiepuolen lausunnossa Uttermossan tuulivoimapuiston YVA:n yhteydessä ja syytä huomioida tämänkin YVA:n yhteydessä. Mieli-piteen esittäjä suosittelee ratkaisemaan erikoiskuljetusreitit alueen muiden tuulivoimahankkeiden kanssa yhteistyössä keskittämällä kuljetukset mahdollisimman paljon samoille rakennettaville teille. Sähkönsiirto tulisi mieli-piteen esittäjän mukaan keskittää Arkkukalliolle suunniteltavaan 110/400 kV:n sähköasemaan ja välttää useiden erillisten hankkeiden uusien sähkönsiirtoreittien syntyminen eri hankkeiden yhteis- ja ympäristövaikutusten minimoimiseksi. Sähkönsiirron vaihtoehto B on huono, koska kyseiselle olemassa olevalle johto-osuudelle on jo suunnitteilla muita hankkeita (mm. CPC:n hanke). Liian leveäksi muodostuva johtoaukea ei ole mahdollinen ko. reitin yhteyteen.

Tuulivoimapuiston pohjoisosaan suunnitellut kahdeksan voimalaa tulisivat haittaamaan virkistys- ja matkailutoimintaa ja sen kehittämistä Tönijärven torppa-kahvila Soldatissa, sillä voimalat näkyisivät, kuuluisivat sekä aiheuttaisivat välkettä ja varjostusta. Maakuntakaavassa merkinnän kuvaus ja suunnittelumääräys ovat seuraavat: Alue on tarkoitettu virkistys- ja matkailukäyttöön. Aluetta suunniteltaessa tulee erityisesti kulttuuri-, maisema- ja ympäristöarvot ottaa huomioon. Mieli-piteen esittäjä toivoo maakuntakaavamerkinnän huomioimista tuulivoimapuistohankkeessa. Mieli-piteenesittäjä pyytää saada YVA-ohjelmasta ja YVA-selostuksesta annetut mieli-piteet ja lausunnot lyhentämättöminä tietoonsa.

Åsikt 7

Mieli-piteen esittäjä on vaihtanut vuonna 2000 omistamansa metsätilan UPM:n omistamaan määräalaa Tönijärven eteläpuolella. Mieli-piteenesittäjä teki vaihtokaupan isänsä luonto- ja maatilamatkailutilan kehittämiseksi. Vaihtokaupan jälkeen mieli-piteen esittäjä suojeli ranta-alansa Metso-ympäristötukisopimuksella ja alue liittyy nykyisin Soldat-torpan luontomatkailemintaan. Lähin suunniteltu tuulivoimala tulisi alle 500 m:n päähän Metso-kohteesta. Mieli-piteenesittäjän mukaan tilanne on ristiriidassa periaatteen ja vaihtokaupan teon perustelujen kanssa, joita vaihtokaupante-kohetkellä sovittiin. Mieli-piteen esittäjä kokee, että tuulivoimahanke nyky muodossaan vesittäisi luontomatkaileminnan ja sen kehittämiseksi UPM:ltä hankitun määräalan hankinnan, sillä mikäli alueella ei pystytä jatkamaan toimintaa ja toteuttamaan virkistysalueen tukitoimintasuunnitelmia, menisi hankinta hukkaan. Mieli-piteen esittäjä pyytää saavansa YVA-ohjelmasta ja YVA-selostuksesta annetut lausunnot ja mieli-piteet lyhentämättöminä tietoonsa.

JAKELU/SÄNDLISTA

UPM-Kymmene Abp

TIEDOKSI/FÖR KÄNNEDOM

De som gett utlåtande och framfört åsikter

Finlands miljöcentral, bifogat 2 bedömningsprogram